

Broumovsko – krajina skalních měst

Pod pojmem Broumovsko se někomu vybaví bezprostřední okolí města Broumova s dominující budovou benediktinského kláštera, jinému zase celý tzv. broumovský výběžek, sevřený polským územím v „mezihorí“ Krkonoš a Orlických hor. Od roku 1991 je však názvem Broumovsko označována především zdejší chráněná krajinná oblast vyplňující podstatnou část Broumovské vrchoviny. Ta se vyznačuje neobyčejně pestrým a malebným reliéfem, který je výsledkem dlouhodobého vývoje povrchových tvarů na rozmanitém geologickém podkladu. Základním „stavebním kamenem“ jsou zde usazené horniny prvohorního (karbonského a permského) a druhohorního (triasového a zejména křídového) stáří. V okrajových partiích vrchoviny pak patří k nápadným krajinným dominantám hraniční kopce Javořích a Vraních hor z mladoprvohorních sopečných vyvěřelin. Broumovský výběžek napříč protíná říčka Stěna, tekoucí tudy „z Polska do Polska“. Osou celé vrchoviny se vine Metuje, vytvářející podobně jako její četné pobočky bezpočet půvabných zákoutí.

Tím, čím Broumovsko každoročně láká desetitisíce výletníků a turistů, jsou však hlavně skalní města – impozantní seskupení „mrakodrapů“, „uliček“ a „náměstí“ z kvádrových pískovců křídového stáří. Hlavním architektem, či chcete-li sochařem, tu byla příroda. Voda, tekoucí po povrchu nebo prosakující horninou, vítr, mráz, sesuvné procesy i další vnější činitelé modelovali bezpočet skalních stěn, věží, útesů a soutěsek na tabulových plošinách (například v Adršpašsko-teplických skálách), táhlých ukloněných hřbetech (v Broumovských stěnách) i osamělých svědeckých kopcích (na Ostaši).

1. Atraktivní skalní „velkoměsto“ (Adršpašsko-teplické skály)

Slyšíme-li o bizarních krásách skalnaté krajiny, většinou se nám asi vybaví scenerie z filmových westernů či obrázkových publikací o amerických národních parcích. Přitom si možná neuvědomujeme, že stejně působivé přírodní partie s „kamennými“ krásami, které nám může závidět leckterý z evropských států, máme doslova za humny. Například *Adršpašsko-teplické skály* jsou skutečnou „metropolí“ mezi pískovcovými skalními městy v Čechách. Rozloha stejnojmenné národní přírodní rezervace totiž přesahuje čtrnácti kilometrů čtverečných, a jak napovídá název, skalní oblasti jsou tu vlastně dvě. Severní část tabulové plošiny je rozčleněna do komplexu Adršpašských skal, od které je táhlou Vlčí roklí odděleno rozlehlejší území Teplických skal.